

Fra: Tenna Mose Rhiger [<mailto:kontakt@tennamoserhiger.dk>]

Sendt: 12. august 2023 11:24

Til: Charlotte Broman Mølbæk <Charlotte.Broman@ft.dk>

Emne: Bedre lovgivning på servicehundeområdet

Kære Charlotte Broman Mølbæk,

Jeg henvender mig til dig som servicehundebudbruger med et råb om hjælp: Der er brug for en mere markant regulering af ordningen vedrørende servicehunde. Lige nu er det det vilde vesten, og der skyder lige nu foreninger og forretninger op, som vil sælge servicedyrsudstyr til hunde og andre dyr, som hverken er trænet eller godkendt som hjælpemiddel og det sætter de af os, der har brugt år på træning og certificering og som ikke kan bevæge os ud i verden uden vores hjælpemiddel i en rigtig dårlig situation.

Jeg tænker, at I har eminent dygtige embedsmænd, der kan afdække præcis hvor lidt lovgivning, der er på området. Men i håb om, at det kan være en hjælp til at belyse problemstillingen, ønsker jeg at bidrage med de udfordringer, der er og kan være i den manglende lovgivning set ud fra en borgerperspektiv. Eller mere snævert, fra en nuværende servicehundebudbrugerens perspektiv.

Jeg har en servicehund fordi jeg har kompleks PTSD og andre funktionsnedsættelser, som kan afhjælpes af den her type hjælpemiddel. Min servicehund er bevilget af kommunen, og trænet og certificeret af en af de leverandører, vi har herhjemme.

Der har længe været problemer med enkeltpersoner, der udnytter, at vi ikke har en reel lovgivning omkring hvilke krav, der er til en servicehund eller dens certificering, og udgiver deres utrænede kæledyr for at være servicehunde. Ofte er det fordi de ikke ved bedre. Ikke ved, hvor meget træning, det faktisk kræver. Ikke ved, hvilke problemer, de skaber for handicappede med certificerede hunde. Det har været enkeltpersoner, som har taget deres kælehund med i indkøbskurven uden at overveje, at det ikke kun har konsekvenser for fødevarerikkerheden men også for servicehundebudbrugere, der kan blive mødt af modstand og adgangsproblemer, de steder, hvor de har haft besøg af en "fake servicehund".

Men nu er situationen begyndt at spidse til. En fyr på Sjælland har opdaget, at han kan tjene penge ved at sælge servicehundeveste og -id, så folk kan få noget gear, der får deres kæledyr til at ligne en ægte servicehund, men på ingen måde er det (www.servicedog.dk). Han tilbyder hverken hundetræning eller nogen form for vurdering af, om de folk han sælger sine ting til, faktisk har en varig funktionsnedsættelse, der kan afhjælpes med en servicehund. Han vurderer ikke, om hunden er egnet (om det faktisk er hundens tarv, at den nu skal med overalt i, for en hund, potentielt super stressede situationer), eller om den på nogen måde kan bære sig i det offentlige rum. Tisser den feks på gulvet i Netto eller slikker på alle varerne på de nederste hylder i Føtex? Bliver den så stresset af situationen, at det kommer til udtryk som aggression, gøen, eller decideret udfald mod en evt certificeret servicehund?

Manden bag domænet er blevet politianmeldt af en anden servicehundebudbruger, men politiet kan intet stille op, for det, han gør, er ikke i strid med gældende lovgivning. Det er moralsk forkasteligt. Det svarer til at printe og sælge sine egne handicap parkeringsskilte. Men til forskel fra det, er situationen her faktisk ikke ulovlig.

Det til trods for, at det har virkelig mange konsekvenser:

1) Adgangsproblemer.

Fake, utrænede, ucertificerede "servicehunde" vil skabe en stigning i de adgangsproblemer servicehundebrugere allerede oplever. Hvis en butik én gang har haft en dårlig oplevelse med noget, de fik at vide var en servicehund, så er der stor sandsynlighed for, at de smider den næste servicehund ud med det samme. Det er en tendens vi har set i USA og nu også begynder at kunne mærke i Danmark. Forskellen er så, at det faktisk er ulovligt at fake en servicehund i USA. Det er det ikke herhjemme.

2) Fødevarerikkerhed

Den her er ret åbenlys. Pt er der ikke styrtende mange certificerede servicehunde herhjemme. Der er flere end der har været, men jo ikke flere tusind. Og dem der er, er nøje udvalgt, træned og certificerede og det er dermed sikret, at de ikke kontaminerer fødevarerne i de butikker, de går ind i. Hvis folk, som bare gerne vil have sit kæledyr med sig ud at handle, begynder at klæde dem ud som servicehund og dermed udnytter det gabende store hul, det er i loven, så ender vi med hunde (nok højst sandsynligt i flexi liner), som ikke har deres opmærksomhed på deres menneske, men på alle de duftende madvarer lige i snudehøjde - og kæledyrsejere som ikke er blevet indprentet samme opførselskodeks som de af os med certificerede hunde er blevet det fra vores leverandør.

3) Servicehundebrugeres bevægelsesfrihed

Det her handler ikke kun om adgangsproblemer, men også om, at vi kan havne i ægte amerikanske tilstande, hvor man som servicehundebrunder konstant skal være på vagt overfor aggressive kæledyr i supermarkeder og derfor med tiden vælger butikker, strøgture mv fra, af frygt for at en fake servicehund kan koste ens livsnødvendige hjælpemiddel karrieren. Jeg undgår f.eks. allerede de skove i Silkeborg, der er hundeskove, fordi folk ikke altid har så meget kontrol over deres hund, som de tror, og jeg kan simpelthen ikke sætte mit +100.000kr dyre hjælpemiddel på højkant for en skovtur. Men fremtiden kan være, at jeg sætte min selvstændighed på højkant, hver gang jeg går i Brugsen. I mit tilfælde vil det, at miste mit hjælpemiddel betyde en betragtelig regning til region/kommune, i form af lange indlæggelser, bostedsophold mv.

Det er et gigantisk politisk problem, at der er skabt et så stort hul i lovgivningen, at både handicappede borgeres selvstændighed og fødevarerikkerheden sættes på højkant uden nogen mulighed for at gribe ind. Der er brug for klare regler og retningslinjer for udvælgelse og certificering af servicehunde herhjemme, ligesom det ville være en stor hjælp, hvis det blev tydeliggjort i loven, hvilken form for dækken/vest hunden skal bære og hvilken anden dokumentation, butikker mv. kan kræve at se. Lige nu er der ingen regler eller love på området og alle kan i teorien uddanne servicehunde også uden nogensinde at have haft med hundetræning at gøre.

Jeg vil anbefale, at der søges inspiration til krav til certificering, udvælgelse af hunde, vest og ID hos Assistance Dogs International (https://assistancedogsinternational.org/clientuploads/Summary_of_Standards/2023_ADI_Summary_of_Standards.pdf).

Oveni dette problem ifht. at Fødevarerstyrelsen har valgt at tolke lovgivningen således, at de mener, at alle dyrearter kan være servicedyr. Nogle fugleentusiaster på sjælland har oprettet foreningen Servicefugleforeningen (se servicefulg.dk)

Ja, servicefugl.

Vi - en håndfuld servicehundebrugere - har været i kontakt med Fødevarerstyrelsen, da Servicefugleforeningen påstod at have fået tilladelse til at certificere servicefugle af dem, hvilket vi undrede os meget over, da servicedyr udelukkende er defineret som hunde i Hygiejnebekendtgørelsen §38, stk. 2-4. Men da vi henvender os til Fødevarerstyrelsen, for at finde ud

af, hvordan de kan have givet tilladelse til at certificere fugle som servicedyr, oplyser de, at der jo netop står "servicedyr" i paragraffens hovedtekst, og der derfor kan være tale om alle slags dyr.

Jeg ved ikke, om du kan se, hvor jeg er på vej hen?

Der er ingen krav til dyrenes træning og uddannelse før de kan kaldes servicedyr.

Der er ingen krav til dem, der uddanner dyrene. Ingen tjekker, om de faktisk har kvalifikationerne til at uddanne de pågældende dyr.

Der er ingen krav om certificering, id kort eller officiel vest.

Som det er nu, betyder den overvældende mangel på lovgivning, at alle kan tage deres hund med i Føtex og kalde den en servicehund. Eller slå en forretning op på at sælge id kort og veste til hunde, der på ingen måde er er trænet eller godkendt til at være servicehund. Og det er fuldt ud lovligt. Til trods for at det sætter fødevarerhygiejnen og reelt certificerede servicehunde på spil.

Men nu viser det sig, at der heller ikke er krav til, at det skal være en hund, der benævnes servicedyr. Og da der ingen krav er til uddannelse, certificering, id-kort og vest, står vi nu i en situation, hvor vi risikerer at alle, der føler sig berettiget til det, kan tage sin kat, ilder, høne eller hamster med steder, hvor dyr normalt ikke er tilladt, så længe de bare ved, at de skal sige, at det er et servicedyr. Og det vil være fuldt ud lovligt i følge Fødevarestyrelsen.

Lige nu er der "kun" tale om fugle. Jeg ved ikke, hvor mange, der faktisk holder større fugle som kæledyr herhjemme, så problemet er nok umiddelbart begrænset. Men hvis det først bliver spredt på de sociale medier, at der ingen krav er - hverken til uddannelse eller hvilket dyr, der er tale om - så kan det komme til at gå rigtig stærkt. Jeg ved fra andre servicehundebrugere, der er en del mere aktive på Facebook end jeg, at der allerede nu er folk, der kalder deres katte for servicekatte, og tager dem med sig, ligesom mange tager deres (især små) hunde med sig i fødevarerbutikker, og praler på Facebook med, at personalet resignerede, da de insisterede på, at deres hund var en servicehund.

Hvis det skal gå som det ofte gør i politik herhjemme, så bliver der nok først lavet bedre lovgivning, den dag vi står med en sag, der havner i mediernes. En sag om en butiksleder, der er træt af alle de forskellige servicedyrearter, der render rundt i hans butik og slikker på havregrynene. En sag om en servicefugl, der er blevet angrebet af en servicekat midt i frugt og grønt i 365. En sag om en handicappet borger, der ikke længere kan klare hverdagen selv udelukkende med hjælp fra sin servicehund, fordi butikkerne ikke længere tror på, at hendes hund faktisk er en certificeret servicehund og hendes læge har afvist hende, fordi de har haft for mange dårlige oplevelser med en servicechinchilla, så nu må hun have urimeligt mange bostøttetimer bevilget fra kommunen, for overhovedet at få hverdagen til at hænge sammen.

Jeg håber inderligt, at det ikke går sådan. Jeg håber inderligt, at der kommer en bedre lovgivning og bedre retningslinjer meget snart. Mængden af servicehundebrugere herhjemme er ikke overvældende stor. Jeg har ikke et nøjagtigt tal, men som sagt er vi ikke flere tusind. Derfor råber vi ikke særlig højt, selv hvis vi råber i kor. Men den forskel vores hjælpemidler gør er essentiel for at vi kan leve vores liv så selvstændigt som muligt og så tæt på 'normalt', som det nu kan lade sig gøre. Jeg håber, det bliver ved med at være sådan. Men hvis ikke der snart bliver sat ind i en bedre lovgivning - både på social- og fødevarerområdet - så kan det meget hurtigt blive en meget stor regning, for ekstra social støtte (bostøtte, bostedsophold, indlæggelser, mere medicin), der havner hos kommunerne, hos regionerne og hos borgerne selv.

I håb om, at nogen formår, at gøre noget, før det løber af sporet

Gode hilsner

Tenna Mose Rhiger